

► **ZATÝKÁNÍ.** První a druhý strážník (vlevo Ivan Motýl a vpravo Jakub Chrobák) právě zatýkají exkancléře Riegera (Jan Fišar). Režisér si do rolí strážníků vybral „máničky“ a neherce zcela záměrně.

Foto: Národní divadlo moravskoslezské

Jak jsem si zahrál v Havlovi

Tohle je pohled ze zákulisí, nikoli z hlediště. V inscenaci Václava Havla **Odcházení v Národním divadle moravskoslezském v Ostravě** si totiž epizodní roličku zahrál i autor tohoto textu.

O pulentní budova ostravského divadla stojí na Smetanově náměstí již od roku 1907 a hlediště s pozlacenými neobarokními štukami je dodnes nejreprezentativnější prostorou ve městě. A už toho také hodně zažila. Před založením Československa to byla scéna ostravského německého divadla a třeba za normalizace se tu hrál i divadelní kus sepsaný sovětským vůdcem Leonidem Iljičem Brežněvem, který vyprávěl o rozorávání stepí.

Sřeva Ostravy

V předvečer letošního třicátého výročí sametové revoluce se na stejném jevišti sehrála premiéra z pera další hlavy státu, *Odcházení* Václava Havla. Rázovitým Ostravákům se ovšem nelze jen tak něčím zavděčit. Brežněvem pohrdali coby okupantem a Havlovi zase zazlívají, že jim vzal socialismus a nadprůměrně placenou práci v těžkém průmyslu. „Do lidí dnes někdo pořád hustí, že za všechno špatné může pražská kavárna, havlisti a pravdoláskaři,“ povzdechl si během zkoušek představitel hlavní role Jan Fišar. Mimochodem, rodilý Pražan, jehož otec byl předsedou Společnosti bratří Čapků a znal se i s rodinou Havlových.

Tolik o specifickém ostravském klimatu, v němž nasadit Havla je pořád odvaha, za kterou patří poděkování režiséru Vojtěchu Štěpánkovi i fediteli Národního divadla moravskoslezského Jiřímu Nekvasilovi. Lehké to teď nemají, což dokazuje vulgární smrš na sociálních sítích, která vyhřezává ze střev města.

Vyprodaná nebyla ani premiéra, na druhé repríze ve středu 20. listopadu diváci zaplnili sotva polovinu sálu, ač jinak divadlo nemá o návštěvníky nouzi. Společnost je rozpolcená a Václav Havel se stal terčem útoků z obou stran, velkým odpůrcem jeho politiky je paradoxně třeba i předseda ostravské pobočky Konfederace politických vězňů.

Líbu tě na brundibára

Absurdní Havlova komedie *Odcházení* je přitom plná černého humoru i aktuální politické satiry. Hra není zatížena hlubokomyšlnými úvahami, kus je to svým způsobem zábavný a tím i potenciálně kasovní (na rozdíl od filmové podoby dramatu). Herecké nastudování je excelentní, režisér Štěpánek vsadil na už jmenovaného Jana Fišara v roli odstupujícího kancléře Riegera a na Ladu Bělaškovou v roli jeho přítelkyně Ireny.

Představení si užívám v zákulisí a trochu i na jevišti. Režisér Štěpánek mi světil roli prvního strážníka. Fízla, který zatkne Riegera a vydírá ho větou nalezenou v milostném dopise jeho ctitelky: „Líbu tě na brundibára, můj čuníku!“

Být u vzniku divadelního špílu, je nezapomenutelný zážitek, skoro jako bych vlezl do knížky Karla Čapka *Jak vzniká divadelní hra*. „Inspicent naposledy zvoní do šaten, hasiči jsou na místě, na chodbách řinčí zvonky, ještě se rozpoutá horečný kravál mezi rekvizitářem a čalouníkem,“ psal Čapek ve třicátých letech o zákulisí divadla. Mnoho se nezměnilo, zažívám tu až starověký divadelní provoz, v němž jako by neexistovaly moderní technologie a virtuální svět.

„Prvé zvonění, za devět budeme začínat,“ hlásí inspicientka Iveta Dienešová do reproduktorů v šatnách. Napětí vrcholí, téma kulminuje, srdce prudce buší. A výdech přichází až se závěrečnou akcí oponáře, který oddělí jeviště od hlediště. A i když je sál naplněn jen z poloviny, tleská se dlouho a opona pětkrát spadne a zase se zvedne.

Chce to čas a osvětlu, jednou třeba bude Havel v Ostravě nejpopulárnějším domácím dramatikem. Ivan Motýl ■

Václav Havel. *Odcházení*
Národní divadlo moravskoslezské
v Ostravě. Režie Vojtěch Štěpánek.
Hrají: Jan Fišar, Lada Bělašková, Veronika
Forejtová, Renáta Klemensová,
Aneta Klimešová a další.

« zpět na začátek